

Moderne tijd

17 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is dat:

- de kritiek op de toegenomen kinderarbeid past bij 'de industriële revolutie die in de westerse wereld de basis legde voor een industriële samenleving' (of een omschrijving daarvan) 1
- de kritiek op de toegenomen kinderarbeid past bij 'discussie over de sociale kwestie' (of een omschrijving daarvan) 1
- de groeiende aandacht van de rooms-katholieke kerk voor de leef- en werkomstandigheden van de arbeiders voortkwam uit de behartiging van de belangen van de katholieke arbeiders / uit de angst dat zij zich anders bij de socialisten zouden aansluiten / uit de rooms-katholieke leer 1

18 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Het verspreiden van de Europese beschaving 1
- blijkt uit de toespraak door de wens opleidingsmogelijkheden te bieden / kennis te verspreiden / (restanten van) slavernij uit te bannen 1
- De behoefte aan afzetmarkten (buiten Europa) / grondstoffen 1
- blijkt uit de toespraak door de wens Afrika te openen voor Europese handel 1

19 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Overzees imperialisme zou tot conflicten kunnen leiden met andere (Europese) grootmachten, waardoor het bestaande machtsevenwicht in Europa verstoord zou raken (handhaving van dat machtsevenwicht vormde de kern van Bismarcks buitenlands beleid).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- De weergave van de oorzaken van de revolutie in november 1918 is eenzijdig, omdat Wilhelm II schrijft (twee van de volgende voorbeelden uit de bron):
 - alsof de revolutie uitsluitend het werk is van een minderheid (wat niet het geval was).
 - dat de arbeiders achter hem staan (en hij niet vermeldt dat zij oorlogsmoe waren).
 - dat veel sociaaldemocratische leiders/socialisten met hem samenwerken (wat niet het geval was).

2

bij 2:

- Met zijn memoires heeft Wilhelm II bijgedragen aan het verzwakken van de Republiek van Weimar, omdat hij de socialistische/sociaaldemocratische leiders die deze republiek hebben gesticht, verwijt dat zij Duitsland hebben verraden / een dolkstoot in de rug hebben gegeven, waardoor hij hun reputatie ondermijnt (en daarmee het gezag van de Republiek van Weimar ondergraft)

2

21 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Met de voorstelling van het Dawesplan als ketenen
- wil de NSDAP de boodschap overbrengen dat de Duitse arbeider/Duitsland door het Dawesplan belemmerd/onderdrukt wordt / in slavernij wordt gehouden
- De boodschap sloeg op dat moment niet aan omdat de Duitse economie zich dankzij het Dawesplan herstelde (wat een positieve waardering van het plan/de regeringspolitiek tot gevolg had)

1

1

1

22 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Deze redevoering past bij:

- het in praktijk brengen van een totalitaire ideologie, omdat uit de bron blijkt dat er een totale controle over de opvattingen van de jongeren in Duitsland tot stand moet komen / afwijkende opvattingen/daden moeten worden gecorrigeerd
- de opvatting van Hitler over een Duitse *Volksgemeinschaft*, omdat uit de bron naar voren komt dat Hitler alle klassen- en statusbarrières wil opheffen

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Chamberlain probeert tijdens de Conferentie van München de vrede te bewaren en is dus verontrust door deze militante/agressieve redevoering over het drillen van de Duitse jeugd.

24 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Door de nazipropaganda is de foto niet te gebruiken omdat eruit blijkt dat Duitse steden/de Duitse burgers blijkbaar niet beschermd kunnen worden tegen geallieerde bombardementen 1
- Door de geallieerde propaganda is de foto niet te gebruiken omdat eruit blijkt dat de bombardementen op de Duitse steden de burgerbevolking treffen/geen militair doel hebben 1

25 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- Met de Russische Revolutie kwam de ideologische tegenstelling tussen het communisme en het kapitalisme in een nieuwe fase 1

bij 2:

- Met behulp van de atoombommen was de gezamenlijke vijand van de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten uitgeschakeld en gingen zij zich op elkaar richten / toonden de Verenigde Staten aan de Sovjet-Unie dat zij de bom bezaten en werd de wapenwedloop een feit / voelde de Sovjet-Unie zich bedreigd 1

bij 3:

- Met de Trumandoctrine werd duidelijk dat de Verenigde Staten zich actief gingen inzetten tegen de communistische dreiging/expansie in het buitenland 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Met (twee van de volgende):
 - de leerlingen die de geur opsnuiven van/kijken naar de (Amerikaanse) hotdogs (rechts)
 - de opdracht “neuzen naar links”/weg te kijken van de (Amerikaanse) hotdogs
 - de omschrijving van de landen als (leerlingen van de school voor) satellieten (van de Sovjet-Unie)
 - de afwerende paraplu/gezichtsuitdrukking van Molotov
- geeft de tekenaar hier de mening weer dat er sprake is van een ongelijke (machts)verhouding (want de Sovjet Unie dwingt de Oost-Europese landen af te zien van deelname aan het Marshallplan) 1
- De Sovjet-Unie neemt niet deel aan het Marshallplan omdat zij wilde voorkomen dat de Verenigde Staten controle kregen over gebieden die voor de Sovjet-Unie van strategisch belang waren / zich bedreigd voelde door de Verenigde Staten / geen kapitalistische inmenging wilde 1

27 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Dit interview heeft als doel communisten in de studio van Walt Disney op te sporen, waardoor het een voorbeeld is van het McCarthyisme (de heksenjacht op communisten in de Verenigde Staten) 2
- Het McCarthyisme kan verklaard worden vanuit de Koude Oorlog, omdat die leidde tot grote angst voor communistische activiteiten in de Verenigde Staten 2

28 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat controle over filmmakers onderdeel werd van de strijd, omdat filmmakers grote invloed hadden op de publieke opinie / een belangrijke rol speelden in het creëren van het vijandbeeld/de propaganda die in de Koude Oorlog van groot belang was.

29 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is, dat oorlogservaringen (zoals Mitterands krijgsgevangenschap) een belangrijke drijfveer waren om te streven naar Europese eenwording, omdat hierdoor oorlog kon worden voorkomen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Dit gegeven past bij het kenmerkend aspect 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' (of een omschrijving daarvan) omdat het hierbij ging om jongeren die door de welvaartsstijging (zak)geld kregen om (grammofoon)plaatjes te kopen / er in Nederland een eigen jongerencultuur ontstond.

Opmerking

Als alleen het juiste kenmerkend aspect wordt genoemd, wordt 1 scorepunt toegekend.